

**MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI**

Maaseutu kuljetusympäristönä: palapelin muutokset ja mahdollisuudet

Mikkeli 24.9.2019

Heli Siirilä

Vaasan yliopisto Levón-instituutti

Vaasan yliopisto
LEVÓN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIKKUMISEN DIGIBOKSI

Valtakunnallinen tiedotushanke kuljetusten ja liikkumisen muutoksesta maaseudun näkökulmasta

Tavoite: Kannustaa hyödyntämään liikennepalvelulain ja liikenteen digitalisaation mahdollisuuksia ja tuottaa tästä käytännönläheistä materiaalia

Pääasiallinen kohderyhmä: Maaseudun pk-yritykset

- Esim. maatilat, konepajat, matkailu, leipomot, kuljetuspalvelut...

Toteuttajat: Vaasan yliopiston Levón-instituutti, kumppanina VTT

Hankeaika: 2018-2020

Ohjausryhmä: MTK, Traficom, ELY, Väylävirasto, Kuntaliitto, ITS Finland

Rahoittaja: Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma/
Valtakunnalliset maaseudun kehittämishankkeet

Vaasan yliopisto
LEVÓN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIIKKUMISEN DIGIBOKSI

Liikenteen nykytila maaseudulla

- Liikkuminen ja kuljetukset vaikuttavat keskeisellä tavalla mm.
 - palvelujen saavutettavuuteen
 - yritysten toimintaedellytyksiin ja
 - kaikkiaan arjen sujuvuuteen
- Kotitalouksien 2. suurin menoerä asumisen jälkeen
- yritysten ja toimialojen liikevaihdoilla painotetut logistiikkakustannukset olivat keskimäärin 14,1 % liikevaihdosta (v. 2017)
- Tulevaisuus:
 - Vähähiilisyys-tavoitteet tiukkenevat
 - Ennustettavissa, että 2020-luvulla autoilua ja muuta liikennettä ohjataan eri tavoin mm. verotuksellisesti
 - Liikenne muutoksessa monin tavoin

Vaasan yliopisto
LEVÓN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIKKUMISEN DIGIBOKSI

Liikenteen muutoksia:

- liikennelainsäädännön uudistukset
- liikenteen digitalisoituminen
- uudenlainen palveluntarjonta
- hallinnolliset uudistukset
- ihmisten vähitellen muuttuvat tavat liikkua
- uutta autotekniikkaa ja polttoaineita

Vaasan yliopisto
LEVÖN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIIKKUMISEN DIGIBOKSI

Liikenteen muutoksia:

- liikennelainsäädännön uudistukset
 - Liikennepalvelulaki eli laki liikenteen palveluista
- liikenteen digitalisoituminen
 - esim. digitaalisten ohjelmistojen hyödyntäminen matkojen yhdistelyssä, lippujen hankkiminen netistä/kännykällä
- uudenlainen palveluntarjonta
 - mm. matkaketjut ja palvelupaketit
- hallinnolliset uudistukset
 - esim. liikenneviranomaisten työnjakoa ja tehtäviä uusittu
- ihmisten vähitellen muuttuvat tavat liikkua
 - avoimuus esim. kimppakyyteihin, julkisen liikenteen käyttämiseen, etäkokoukset ja etätyöpäivät, ilmastonmuutoshuolet
- uutta autotekniikkaa ja -polttoaineita
 - mm. hybridi/sähkö/kaasu

Vaasan yliopisto
LEVÖN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KILPAILUTUSSOPPA

Frankin mukaan varsinainen soppa on syntynyt EU-lainsäädännön myötä tulleessa kilpailutuksessa. Tarjouspyyntöjä laadittaessa virkamiehet eivät tajua yritysten realiteetteja ja aikatauluja eikä virkamies ymmärrä myöskään oman työnsä hintaa.

- Kilpailutus lähti elämään omaa elämäänsä ja koskee ihan kaikkea. Laatijat ovat tyytyväisiä, kun ollaan laadittu perusteellinen tarjouspyyntö, jossa on valtavasti kriteereitä. Sitten saadaan 150-sivuisia tarjouksia, joita luetaan tuskaisina.

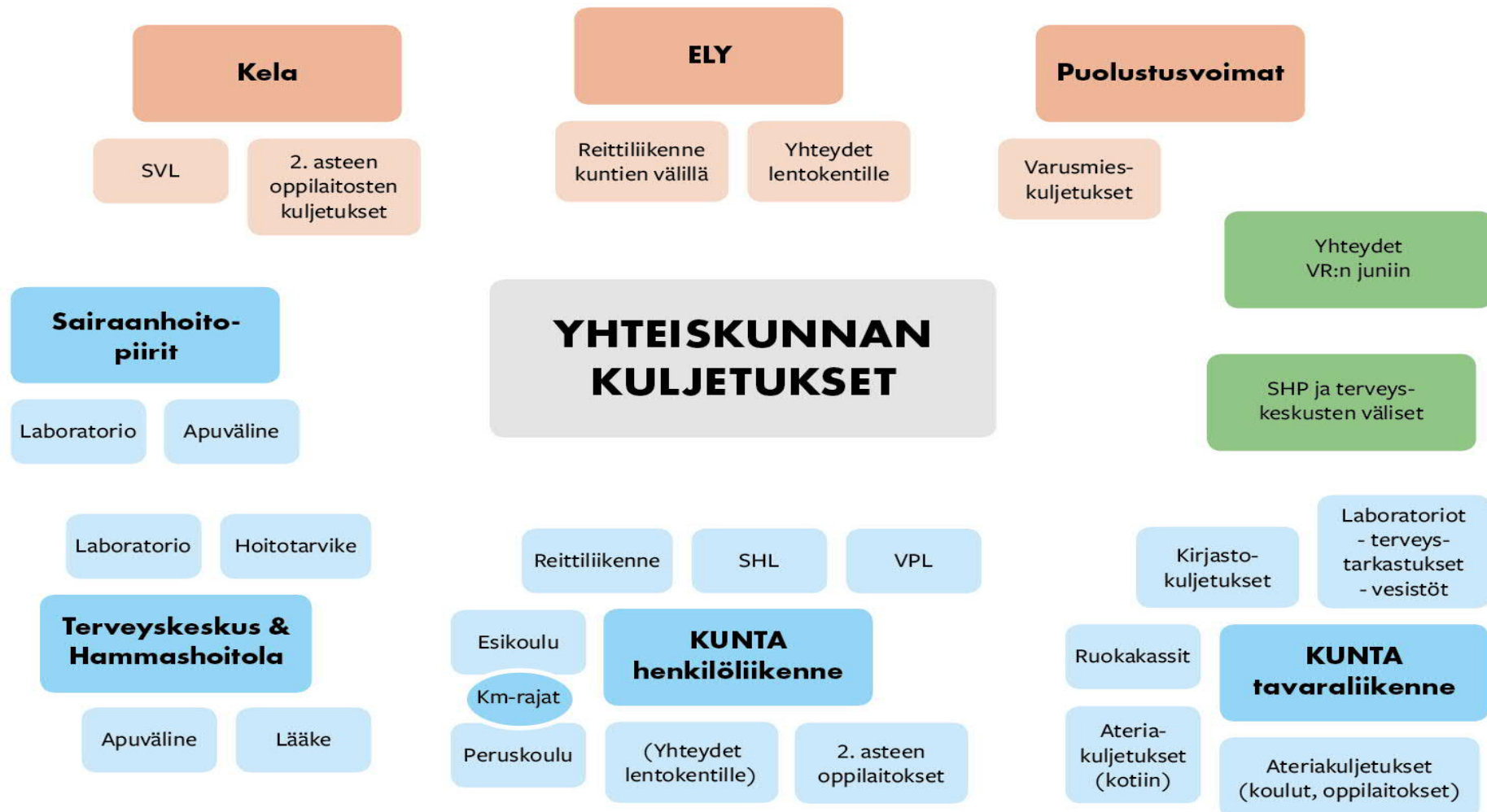
Frank antaa esimerkin koulukuljetuksesta, jossa pitää viedä koululaiset paikasta A paikkaan B.

- Tarjouspyyntöä laativassa tiimis-

sä joku sanoo, että autoissa pitää olla turvavyöt ja toinen muistaa alkoluonon. Kolmas lisää, että kuljettajan pitää puhua suomea. Sitten kriteereihin kirjataan invahissi – pahimmillaan varmuuden vuoksi – ja tiukempi pakokaasuluokka. Ja vielä joku keksii, että autojen olisi kiva olla keltaisia. Vielä lisätään kriteereiksi yrityksen liikevaihto ja kolme referenssiä vastaavista kuljetuksista. Ja nämä 23 bussia pitäisi sitten olla valmiina katsastettuina ennen kuin yritys tietää, saako se työn.

Kuntalehti 8/2018

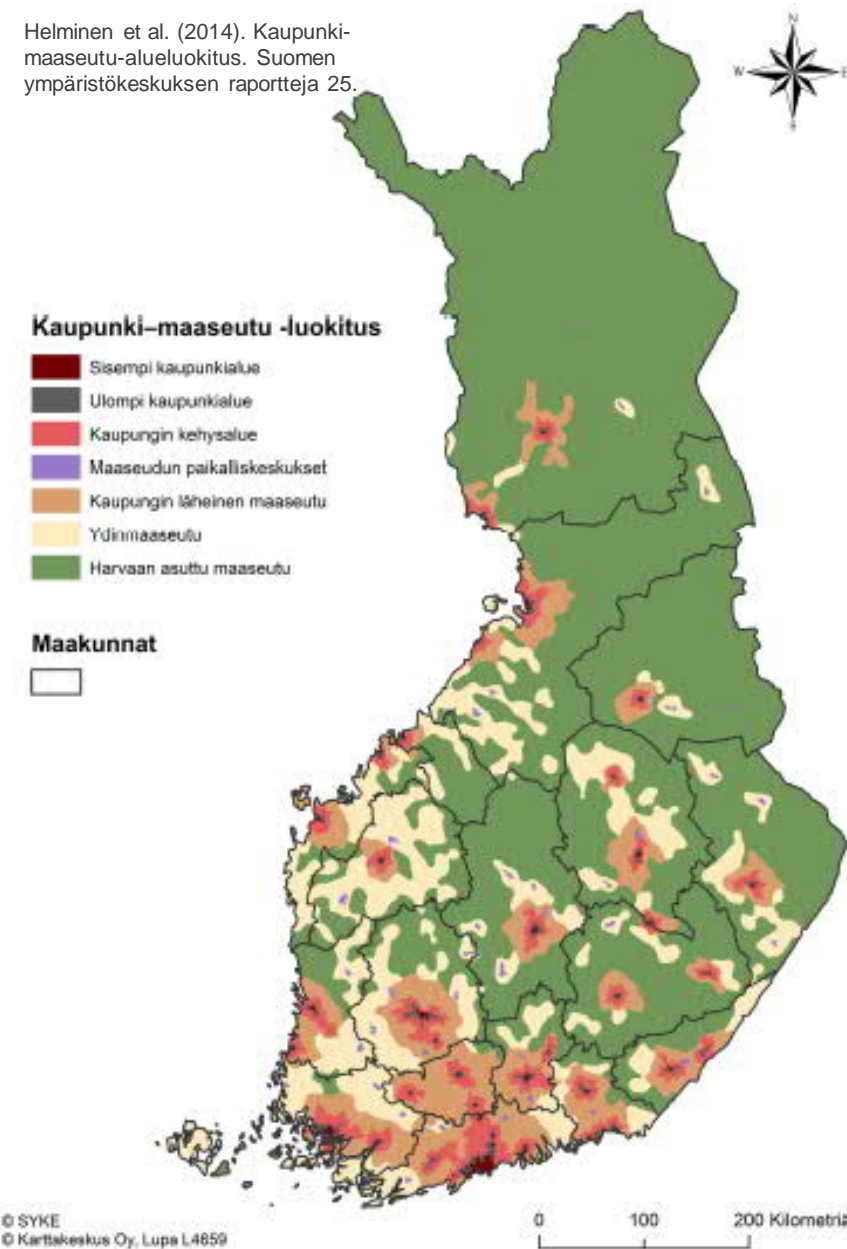
Palapelin palasista:

Maaseutukunnissa

- ▶ Ei välttämättä edes puolipäiväisesti kuljetuksiin keskittyvää henkilöä
- ▶ Valmistelijana voi olla sote-, sivistys- tai tekniikan ammattilainen (ei logistiikan ammattilainen)
- ▶ Eri toimialojen kuljetuksien yhdistely satunnaista (yksittäisten viranhaltijoiden innokkuuteen perustuvaa...?)
- ▶ Julkiset kuljetukset muodostavat arkipäivittäisen, näkymättömänkin pohjan maaseudun liikenteeseen

Yrittäjät haluaisivat keskittyä tekemiseen, ei papereihin

Helminen et al. (2014). Kaupunki-
maaseutu-alueuokitus. Suomen
ympäristökeskuksen raportteja 25.

**MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI**

Kiitos, kun kuuntelitte - tässä lisätiedon lähteitä

www.vtt.fi/maasdigiboksi

Twitter: @MaasDigiboksi

Facebook-keskusteluryhmä (hankenimellä)

YouTube (hankenimellä)

Ajankohtaiskirje kuukausittain (tilauslomake
hankesivuilla)

Heli Siirilä (@)uva.fi, 029 4498 557

Vaasan yliopisto
LEVÓN-INSTITUUTTI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus